

Commission de la Mobilité, des
Entreprises publiques et des
Institutions fédérales

du

MARDI 23 JANVIER 2024

Matin

Commissie voor Mobiliteit,
Overheidsbedrijven en Federale
Instellingen

van

DINSDAG 23 JANUARI 2024

Voormiddag

Le développement des questions commence à 10 h 50. La réunion est présidée par M. Jean-Marc Delizée.

De behandeling van de vragen vangt aan om 10.50 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Jean-Marc Delizée.

01 **Samengevoegde vragen van**

- Michael Freilich aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De repercussies van de annulering van de persconcessie" (55040455C)

- Maria Vindevoghel aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "De afbouw van de persconcessie en de gevolgen voor de tewerkstelling bij bpost" (55040919C)

01 **Questions jointes de**

- Michael Freilich à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "Les répercussions de l'arrêt de la concession de distribution de la presse" (55040455C)

- Maria Vindevoghel à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "La fin de la concession de presse et ses conséquences pour l'emploi chez bpost" (55040919C)

01.01 **Michael Freilich** (N-VA): Mevrouw de minister, we hebben gelezen dat de gunning van de persconcessie niet doorgaat. Ze werd wel met zes maanden verlengd, maar het is sowieso een belangrijke streep door de rekening van bpost. Heeft het overheidsbedrijf bpost al een prognose van de weerslag van die beslissing gemaakt? Zal bpost een voorziening in zijn boekhouding opnemen, voor het geval dat de Europese Commissie de verlenging als verboden staatssteun aanmerkt? PPP heeft een juridische procedure aanhangig gemaakt.

Is er intussen ook al meer duidelijkheid voor het personeel? Als die concessie over zes maanden stopt en iemand anders de kranten en tijdschriften zal bedelen, dan neem ik aan dat dit een belangrijke weerslag zal hebben op het personeel. Wat zijn de gevolgen? Welke plannen worden er gemaakt? Zullen er tijdelijke contracten niet meer verlengd worden? Hoeveel personeel zou hierdoor geïmpacteerd worden?

Zullen de tarieven van bpost voor de bedeling van kranten en tijdschriften vanaf 1 juli drastisch zakken of stijgen? PPP en Proximy hebben in het kader van de gunning van de persconcessie veel lagere tarieven ingediend. Welke prijsdaling kunnen we verwachten? Zit bpost hier niet in een catch 22? Als bpost de tarieven te hoog houdt, zal het nog meer marktaandeel en omzet verliezen, maar als het die te scherp afprijst, impliceert dit dat het jarenlang te veel heeft aangerekend. Wat zal bpost daarmee doen?

01.02 **Maria Vindevoghel** (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, de gekende persconcessie loopt op haar einde. De vivaldiregering heeft door een slecht opgestelde aanbesteding een juridisch moeras gecreëerd waarin bpost, en vooral haar werknemers, dreigen weg te zinken. Uw roekeloos beleid leidde immers tot heel veel onzekerheid bij de consument die kranten en tijdschriften leest, bij heel wat vzw's, vakbonden, mutualiteiten, cultuurverenigingen en sportorganisaties die hun leden informeren via magazines en kranten, maar ook bij de dagbladhandelaars en de concurrenten van bpost. Vooral de

werknemers van bpost zijn onzeker. Die onzekerheid is alleen maar toegenomen door de juridische stappen die concurrent PPP heeft gezet.

Ik heb dan ook enkele vragen voor u, mevrouw de minister.

Welke gevolgen zijn er vandaag al voor het personeel van bpost door het niet gunnen van het kranten- en magazinecontract? Worden er nog contracten van onbepaalde duur gegeven aan nieuwe werknemers, zoals postbodes, chauffeurs en sorteerders?

Klopt het dat er reeds geplande jobdagen voor bpost geannuleerd zijn? Zo ja, hoeveel, in welke regio's en waarom precies? Is de annulering van jobdagen een gevolg van het niet verlengen van het krantencontract?

Welke impact zal de regeringsbeslissing om de persconcessie niet langer exclusief toe te kennen aan bpost hebben op de tewerkstelling bij bpost? Is die analyse al gemaakt?

01.03 Minister **Petra De Sutter**: Voorafgaandelijk geef ik een disclaimer mee. Het operationele beleid van bpost is op elk moment de verantwoordelijkheid van het management van het bedrijf zelf. Persoonlijk interfereren in de manier waarop het bedrijf op de gewijzigde omstandigheden zal anticiperen, is dus moeilijk. Ik ben voortdurend in contact en pleeg overleg met bpost en vraag natuurlijk naar de visie ter zake en naar de stand van zaken. Een aantal principes en zaken die ik intussen weet, kan ik met u delen. Zoals ik al een aantal keren uiteengezet heb, houdt bpost eraan – dit is het eerste principe – om ook in de toekomst zoveel mogelijk kwaliteitsvolle jobs in de bedeling van kranten en tijdschriften te behouden. Dat is ook mijn persoonlijke wens.

Het tweede principe, dat verband houdt met de gebruiker, is dat van een vlotte en betaalbare bedeling van kranten en tijdschriften om zowel de pers als het middenveld te ondersteunen in de rol die ze spelen in een democratische samenleving. We kunnen daar zeker grote filosofische debatten over voeren; ik geloof alleszins zeer sterk in die twee principes.

Het kader dat de bedeling van kranten en tijdschriften regelt, is inderdaad sterk gewijzigd. Bpost moet daar rekening mee houden en zich aan de nieuwe realiteit aanpassen. Daar is het bedrijf ook volop mee bezig.

U peilt naar concrete aantallen, alsof ik aan knopjes kan draaien en alsof dat meteen aantallen zou opleveren. Maar de parameters zijn voor de periode na juni – dus wanneer de zes maanden verstreken zijn – nog niet allemaal bekend. Het is dus moeilijk om nu al cijfers te geven. We kunnen wel een en ander voorbereiden, maar u moet er rekening mee houden dat het steeds om een grote vork zal gaan.

Op dit moment zijn er gesprekken over prijs, kwaliteit en volume aan de gang tussen bpost en de uitgevers. Dat betekent dat ik in die commerciële logica van onderhandelingen tussen spelers in de markt van bpost geen details over die elementen, die ook de basis vormen voor een overeenkomst, ontvang noch met u kan delen.

Uiteraard denkt bpost al lang na over de mogelijke gevolgen voor het personeel, maar ook wat dat betreft is het momenteel moeilijk om in details te treden, aangezien er nog te veel onzekerheden spelen. Het gaat in de eerste plaats over de volumes die na de overgangsperiode zullen kunnen worden bedield.

Principieel zal bpost, als een sociale werkgever, in overleg met de vakbondspartners blijven optreden. Het bedrijf wil hoe dan ook sociaalplansen scenario's vermijden. Zo onderzoekt bpost of het een beroep kan doen op de reglementaire overplaatsingsmogelijkheid naar de federale overheid van statutaire medewerkers. Nog andere denksporen zijn interne mobiliteit en omscholing.

Aangezien er vandaag nog onzekerheid heerst over de mogelijke volumes na 30 juni, vaart bpost omwille van een economisch en sociaal verantwoord beleid vandaag al een voorzichtigere koers. Het is een kwestie van goed bestuur om reeds met een aantal elementen rekening te houden. Bij de aanwerving van personeel voor onbepaalde duur wordt er nu bijvoorbeeld een grote omzichtigheid aan de dag gelegd. Contracten van bepaalde duur worden verlengd in plaats van omgezet in contracten van onbepaalde duur. Vanuit dezelfde voorzichtigheid zijn de gebruikelijke wervingsprogramma's

waarnaar u verwijst, opgeschort. De meeste jobdagen gaan echter nog wel door.

Mijnheer Freilich, met uw verwijzing naar een catch 22 gaat u zelfs zo ver te suggereren dat er weer sprake zal zijn van ongeoorloofde staatssteun. Dat laat ik volledig voor uw rekening. In ieder geval kunnen we vandaag hoegenaamd nog geen informatie geven over het toekomstige prijsbeleid en de voorwaarden, aangezien de onderhandelingen nog lopen.

Als toezichtsminister wil ik dat bpost ondanks de gewijzigde omstandigheden helemaal op het juiste spoor functioneert en dat de gewone medewerker een toekomst bij het bedrijf mag behouden, zonder dat er afbreuk wordt gedaan aan de uitstekende dienstverlening die het nog steeds levert.

01.04 Michael Freilich (N-VA): Mevrouw de minister, u bent voogdijminister. Dat betekent dat u een zekere verantwoordelijkheid hebt voor dat bedrijf en niet alleen voor het commerciële aspect. Het operationele aspect is uiteraard de verantwoordelijkheid van het management, dat begrijp ik. U kunt echter niet beweren dat u geen enkele verantwoordelijkheid hebt voor bpost. U sprak over uitstekende dienstverlening, maar er zijn meerdere stakeholders bij een bedrijf. De grootste stakeholder zijn wij allen, de Belgische Staat, de Belgische burgers, omdat wij de grootste aandeelhouder zijn.

We naderen het einde van de legislatuur. We moeten toch eens kijken naar wat dat bedrijf aan de burgers heeft opgeleverd. Ik ben eigenlijk vrij teleurgesteld, zeker wanneer ik naar de beurskoers kijk. Sinds uw aantreden als minister heeft het bpost-aandeel 48,8 % van zijn waarde verloren, terwijl de Bel-20 in diezelfde periode met 11 % is gestegen. Het is dus erg duidelijk dat het beleid gefaald heeft. Het is te gemakkelijk om dit te wijten aan een aantal managementfouten.

Als grootste aandeelhouder moet de overheid haar belang daar vertegenwoordigen en verdedigen. Zij moet ervoor zorgen dat het bedrijf kan groeien op alle mogelijke niveaus. Door zo lang vast te houden aan een aantal contracten, waaronder dat klantencontract waarvan u weet het een en het ander niet koosjer is, dreigen er ongelukken te gebeuren. Het wegvallen van die krantenconcessie is een van die ongelukken en daardoor keldert de beurskoers. Ik vind het belangrijk u daarop te wijzen, aangezien we op het einde van deze legislatuur afstevenen.

01.05 Maria Vindevoghel (PVDA-PTB): Mevrouw de minister, natuurlijk heeft de regering een grote verantwoordelijkheid. Bpost behoort inderdaad deels tot de privésector, maar de meerderheid van de aandelen is nog steeds in handen van de overheid. Uw roekeloze gedrag heeft dus geleid tot de huidige situatie.

Het probleem is dat er vandaag duizenden werknemers onzeker zijn. Ik heb in mijn leven mijn job al eens verloren, dus ik weet wat dat betekent. Al die mensen zijn nu niet meer zeker van hun job. Wij zijn dus voor die vaste contracten, maar die mensen, de N-VA en het Vlaams Belang, willen het bedrijf volledig in privéhanden geven. Dan krijgen we situaties zoals bij PostNL waar mensen als schijnzelfstandige in slechte omstandigheden werken. Wij willen dat niet. Wij zijn voor goede, vaste contracten en geen preciaire situaties. Sommige partijen willen echter nog verder gaan dan nu al het geval is en de mensen nog meer onzekerheid geven.

De **voorzitter:** Mijnheer Freilich, u wenst het woord voor een persoonlijk feit, hoewel u niet geciteerd werd?

01.06 Michael Freilich (N-VA): Mevrouw Vindevoghel had het over 'die mensen' en ze wees naar mij.

Mevrouw Vindevoghel maakt hier een spel van. Wij zijn helemaal niet voor jobs waarbij mensen in preciaire arbeidsomstandigheden werken. Wij kijken naar het algemeen belang. Een aanbesteding moet immers correct verlopen. Indien blijkt dat een bepaalde firma, in dit geval bpost, de gunning oneerlijk heeft gekregen, moet dat worden rechtgezet. Dat heeft niets te maken met uw bewering dat wij zouden vragen om mensen uit te buiten. Alle zaken die u erbij haalt, mevrouw Vindevoghel, zijn totaal absurd.

De **voorzitter:** Ik was soepel met de toekenning van het persoonlijk feit.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.04 uur.
La réunion publique de commission est levée à 11 h 04.*